

7/6231
T.C. ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.18.0.APK.0.03-02-090.01- 861-1779

22/6/2005

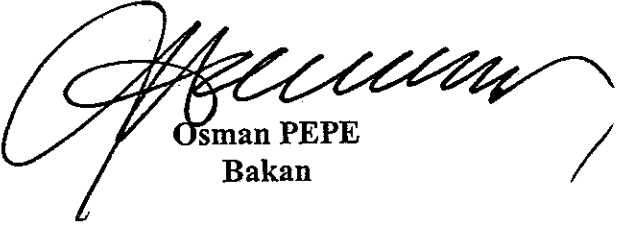
Konu : Sayın Feridun Fikret BALOĞLU'nun
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 24/05/2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-11279 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan Antalya Milletvekili Sayın Feridun Fikret BALOĞLU'nun "alerjik tepkilere neden olduğu gerekçesiyle kavak ağaçlarının kesilmesine ilişkin" 7/6231 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.


Osman PEPE
Bakan

EK:

1- Cevabi yazı (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Bşk.
(Kan. Kar.Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:

Başbakanlık

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN FERİDUN FİKRET BALOĞLU'NUN
"ALERJİK TEPKİLERE NEDEN OLDUĞU GEREKÇESİYLE KAVAK
AĞAÇLARININ KESİLMESİNE İLİŞKİN" 7/6231 ESAS SAYILI YAZILI SORU
ÖNERGESİ HAKKINDA ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞININ CEVABI**

1- Kavak ağacı, bir cinsli ve iki evcikliedir. Yani dişi ve erkek çiçekler farklı bireylerde yer alırlar doğadaki tohumdan gelen bir kavak bireyi, bazı istisnaların dışında ya erkektir ya da dişidir. Dişi kavaklar tohum, erkek kavaklar polen üretirler. Kavaklar ve tüm diğer ağaçlardan dağılan polen ve pamukçuklar sağlıklı insanları alerji hastası yapmaz. Aksine, alerjik hastalığı olanları rahatsız eder. Polen alerjisinin nedeni sadece kavaklar değildir. Doğal olarak ülkemizde yetişen veya ithal edilerek belediyeler tarafından şehirlerimizin yeşillendirilmesi için şehir ağaçlandırmalarında kullanılan hemen hemen tüm bitkiler polen ürettikleri için hepsi alerjik potansiyele sahiptir. Örneğin, çok sayıda türü şehir ağaçlandırmalarında kullanılan Akçaağaçların bütün türlerinin potansiyel olarak alerjik oldukları ve en çok kullanılan Dişbudakyapraklı Akçaağaç (Negundo Akçaağacı)'ın ise en alerjik tür olduğu görülmektedir. Aynı zamanda yeşil alanları oluşturan çim türleri de polen kaynağıdır ve alerjik hastalıklara sebep olabilmektedir. Aşağıda bazı ağaç türleri ve alerji dereceleri görülmektedir.

Bitki Türü	Alerjik özellikleri ile ilgili Açıklamalar
Akçaağaç	Bütün türleri potansiyel alerjiktir. En alerjik olan türü ise Acer negundo'dur.
Ardıç	Kış ve ilkbahar başında etkilidir.
Ceviz	Orta derecede alerjiktir.
Çam	Orta derecede alerjiktir.
Çınar	Orta derecede alerjiktir.
Dişbulak	Orta derecede alerjiktir.
Huş	Orta derecede zararlıdır.
İhlamur	Orta derecede alerjiktir.
Karaağaç	Orta derecede alerjiktir.
Kavak	Orta derecede alerjiktir.
Meşe	Ortadan şiddetliye kadar alerjilerden sorumludur.
Söğüt	İki türü büyük ölçüde alerjiktir.

Dişi kavak klonlarının Mayıs ayı sonunda çiçekleri olgunlaşır ve açılan kapsüllerden etrafa pamuklu küçük tohumlar uçuşup yayılmaya başlar. Bu pamukçukların yayılması 7-10 günlük bir sürede olup, kar yağışına benzer. Bu görüntü çevre kirliliği yanında alerjik hastalıklara hassas kişileri de etkileyebilmektedir. Önergedeki Kanada kavağı dişi bir klon olup, polen üretmez sadece pamukçuk oluşturur.

2- Kent içinde yapılan kavak ağaçlandırmalarında kullanılan kriterler ile kırsal alanda yapılan ağaçlandırma kriterleri farklıdır. Kırsal alanda hedef, sanayinin ihtiyacını karşılamak için kısa idare süreli ve verimli kavak ağaçlandırmaları tesis edilerek (hektarda 20-25 m³/yıl artım, 10-12 yıllık idare süresi) ülke ekonomisine katkı sağlamaktır. Bu tür ağaçlandırmalarda kullanılan kavak klonlarında erkek-dişi özelliği aranmaz. Hangi klon daha hızlı büyüyebiliyorsa hastalıklara daha dayanıklıysa o klonlar ağaçlandırmalarda kullanılır.

Özel kişilerin, özel mülkiyetlerinde tesis ettikleri kavak ağaçlandırmalarından her yıl ülke bazında 3.5 milyon m³ odun hammaddesi üretilerek ülkenin odun ihtiyacına katkıda bulunulmakta ve doğal ormanlara yapılan baskı azaltılmaktadır. Kent içinde ise endüstriyel odun üretimine yönelik klonlar yerine, ağacın dayanıklılığı, estetiği, uzun ömürlü oluşu gibi faktörler ön planda olmakta ve genelde şehir içi peyzajına uygun kavak türleri ve klonları tercih edilmektedir.



erkek klonları kullanılmalıdır. Bir örnek verecek olursak dekoratif özelliğe sahip olan Karakavak ve Akkavaklar bir çok Avrupa şehirlerinde parklarda ve yol kenarlarında galeri ağacı olarak kullanılmaktadır.

Yetiştirme kolaylığı, idare müddetinin kısa oluşu ve ekonomiye katkısıyla kavak ağacı, Anadolu'da 1000 yıldır yetiştirilen önemli bir türümüzdür. Kent merkezleri dışında ekonomik amaçlı kavak plantasyonlarının yetiştirilmesine devam edilmelidir.

Kent merkezlerindeki ortak kullanım alanlarında yapılacak yeni ağaçlandırmalarda ise kavak ağacı tavsiye edilmemektedir. Zira alerjik etkisinin yanında, kavak ağaçlarının yayvan kök yapısı ve kök yoğunluğu yeraltı şebekeleri için ciddi tehdit oluşturmaktadır. Ayrıca bu yayvan kök yapısı rüzgarlarda devrilme riski ve can güvenliği yönüyle kent merkezlerinde tehlike arz etmektedir.

3- Tamamına yakını özel sektörde yetiştirilen kavak ağaçlarının kesilmesi ve değerlendirilmesinde ormancılık mevzuatı yönüyle bir sınırlama yoktur ve izne tabi değildir.

Kent merkezlerindeki okul bahçesi, park, yol gibi ortak kullanım alanlarında yetişen kavaklarla ilgili olarak; kurum yöneticileri zaman zaman Bakanlığımız birimlerinden yaşlanma, tehlike oluşturma v.b. nedenlerle kesim için görüş istemektedirler. Bu tür taleplere Bakanlığımız uzman teknik elemanlarınca gerekli incelemeler yapıldıktan sonra görüş bildirilmektedir.

4- Bakanlığımızca yürütülen veya Bakanlığımız denetiminde gerçekleştirilen ağaçlandırmalar projeye dayalı yapılmaktadır. Bu projelerde; iklim, topografya, toprak yapısı gibi temel faktörler dikkate alınarak dikilecek ağaç türleri belirlenmektedir. Bu konularda vatandaşlardan gelen talepler üzerine de ilgililere gerekli teknik bilgiler verilerek yönlendirme yapılmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımıza bağlı İzmit'te bulunan ve tüm ülke düzeyinde görev yapan Kavak ve Hızlı gelişen Orman Ağaçları Araştırma Müdürlüğü WEB sitesinde şehir içi park bahçelerde kavak ağacının kullanımı konusunda bilgi ve tavsiyeler yer almaktadır. Burada melez kavaklar yerine daha uzun ömürlü ve estetik olan karakavak ve akkavakların kullanılmasının uygun olacağı belirtilmektedir.

